

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Energiemarkt

Auteur

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

14 november 2024

Kenmerk

DGKE-DE / 89940871

RT 0000084178

Kopie aan

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

nota

Kabinetsvisie waterstofdragers

Parafenroute

[Redacted]
[Redacted]

Mede namens/met akkoord van de staatssecretaris van IenW en de minister van VRO

Aanleiding

Samen met I&W is een kabinetsvisie op waterstofdragers opgesteld, inclusief een herijking van het kabinetsstandpunt ammoniaktransport uit 2004. Beiden waren aangekondigd in verschillende Kamerbrieven. In de visie staan de voorkeuren en aandachtspunten van het kabinet m.b.t. toeleveringsketens van verschillende waterstofdragers – zoals ammoniak, methanol, LOHC's en vloeibare waterstof – gezien vanuit breed maatschappelijk perspectief. De visie heeft de vorm van een Kamerbrief i.c.m. een verdiepingsdocument. De stukken zijn afgestemd en akkoord bevonden in de RFL. Besluitvorming is voorzien in de MR van 15 november. Het voornemen is om de stukken aansluitend te verzenden aan de Kamer, ruim op tijd voor Commissiedebat Waterstof, Groen Gas en andere Energiedragers op 12 december a.s.

Geadviseerd besluit

Instemmen met verzending aan de Kamer van de brief, het verdiepingsdocument en het eindrapport van de multi-criteria analyse (MCA).

De brief wordt mede-ondertekend door de staatssecretaris van IenW en aan de Kamer aangeboden mede namens de minister van VRO.

Kernpunten

- Waterstof en waterstofdragers zijn van groot belang als grondstof en brandstof voor de verduurzaming van de industrie, de mobiliteit en de elektriciteitsproductie. Eigen productie van waterstof zal naar verwachting te weinig zijn om in de behoefte van Nederland te voorzien. Import is nodig. Overzeese import van waterstof zal plaatsvinden in de vorm van waterstofdragers en vloeibare waterstof, vervoerd per schip.
- Iedere waterstofdrager heeft voor- en nadelen gezien vanuit de publieke belangen uit het Nationaal Programma Energiesysteem (NPE). Via een multi-criteria analyse en maatschappelijke kosten-baten-vergelijking

Bijlage(n)

1. Kamerbrief *Kabinetsvisie waterstofdragers*
2. Verdiepingsdocument beoordeling waterstofdragers
3. Onderzoeksrapport MCA *Vergelijking waterstofdragers*

(MKBV) zijn deze voor- en nadelen onderzocht. De weging van publieke belangen in de MCA is bepaald door een representatieve groep van belanghebbenden. Daarnaast is via gevoeligheidsanalyses bekeken hoe de totaalscores eruit zouden zien als andere wegingen van de publieke belangen worden gehanteerd. Voor zover bekend, is dit de eerste keer dat de publieke belangen uit het NPE zo specifiek zijn geoperationaliseerd en tegen elkaar zijn afgewogen.

- De visie schetst de - vanuit breed maatschappelijk perspectief - gewenste marktontwikkeling voor waterstofdragers. Hierbij ligt de focus op de toeleveringsketen in Nederland en is gedifferentieerd naar verschillende gebruikssectoren, typen eindgebruik, locaties en vervoersmodaliteiten.
- De opties om te sturen op de voorkeuren zullen in het vervolg nader worden uitgewerkt. Het gaat dan o.a. om ruimtelijke sturing en vormen van overheidsondersteuning. In het vervolg zullen daarnaast diverse inhoudelijke punten verder worden uitgewerkt, zoals eveneens aangekondigd in de Kamerbrief.
- Met name de waterstofdrager ammoniak roept discussie op. Enerzijds is op de korte termijn ammoniak naar verwachting beter beschikbaar dan veel andere dragers, anderzijds zijn de veiligheidsrisico's bij ammoniak groter. In de visie is nadrukkelijk gekeken naar wat wel kan t.b.v. een voortvarende transitie en is tegelijk aangegeven wat minder wenselijk is.
- De visie is afgestemd met andere ministeries, medeoverheden, bedrijven in de keten, kennisinstellingen en andere belangenvertegenwoordigers. Daarnaast is er inhoudelijke uitwisseling met Duitsland (deelstaat Noordrijn-Westfalen en federaal niveau), België en de Europese Commissie.